

Notatka z posiedzenia zespołu do spraw koordynacji działań w systemie szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zagrożeniem wystąpienia COVID-19

15 października 2020 r., godz. 12:00

Spotkanie, przywitaniem wszystkich zebranych, otworzyła Wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Anna Budzanowska, po czym przekazała głos Pani Wiceminister – Izabeli Kucharskiej, Zastępcy Głównego Inspektora Sanitarnego. Pani Izabela Kucharska poinformowała o przebiegu posiedzenia rządowego zespołu zarządzania kryzysowego oraz planowaniu wprowadzenia kolejnych obostrzeń w różnych gałęziach gospodarki przy założeniu, że kolejny lockdown nie będzie wprowadzony. Pani Minister Kucharska przekazała zgromadzonym apel skierowany do środowiska akademickiego przez Głównego Inspektora Sanitarnego – Pana Jarosława Pinkasa o to, aby w miarę możliwości zajęcia prowadzone były w sposób zdalny, ponieważ jest to najskuteczniejsza metoda ograniczenia epidemii. Dodatkowo Pani Minister Kucharska poinformowała, że wypracowane przez GIS i MNiSW wytyczne są nadal obowiązujące, jednakże w związku z obostrzeniami, które zostaną wprowadzone, będzie trzeba je zrewidować.

Przed rozpoczęciem dyskusji Pani Minister Anna Budzanowska przekazała zebranych informację o planowanej przez Ministerstwo koordynacji sytuacji na uczelniach poprzez powołanie szesnastu lokalnych koordynatorów, o których wskazanie poprosiła Przewodniczącego KRASP – prof. Arkadiusza Mężyka. Dodatkowo Pani Minister Budzanowska poinformowała Panią Minister Kucharską o dołączeniu do wytycznych instrukcji wykluczania uczelni, która będzie powiązana z rządową kolorystyką wyłączania poszczególnych powiatów – informacja ta skierowana będzie do wszystkich podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki.

Pan Dyrektor Marcin Czaja zapytał Panią Minister Izabelę Kucharską, czy będzie jasna i czytelna rekomendacja rządowego zespołu kryzysowego o przechodzeniu przez uczelnie na nauczanie zdalne, a jeśli tak się stanie, zaistnieje konieczność podjęcia dyskusji o wydaniu rozporządzenia dotyczącego ograniczenia funkcjonowania uczelni. Odpowiadając na to pytanie, Pani Minister Kucharska przekazała zebranych, że jedną z opcji branych pod uwagę jest przejście na nauczanie zdalne szkół ponadpodstawowych i wyżej.

Pani Minister Anna Budzanowska zapytała, czy w kontekście pobytu studentów m.in. w akademikach, te ograniczenia będą czasowe czy też terminowe, na co uzyskała odpowiedź, że sytuacja taka będzie trwała do odwołania.

Jako kolejny do rozmowy włączył się Przewodniczący KRASP – prof. Arkadiusz Mężyk, prosząc o jak najszybsze podjęcie działań przez GIS w celu wydania stosownego rozporządzenia oraz wytycznych. Dodatkowo Pan Przewodniczący zaapelował do Pani Minister Izabeli Kucharskiej o usprawnienie kontaktu uczelni z Inspektoratami Sanitarnymi oraz informowanie władz uczelni o przypadkach zachorowań wśród członków wspólnoty akademickiej, ponieważ przepływ informacji jest utrudniony. Prof. Arkadiusz Mężyk zaproponował, aby w Inspektoratach Sanitarnych wyznaczyć osoby do kontaktu z uczelniami, które z drugiej strony również taką osobę wskażą. Odpowiadając na tę propozycję, Pani Minister Anna Budzanowska zaproponowała, aby te zadanie objęto wspomnianych szesnastu koordynatorów lokalnych.

Do dyskusji zgłosił się prof. Jerzy Duszyński – Prezes Polskiej Akademii Nauk, przedstawiając zgromadzonym kwestię kształcenia w szkołach doktorskich osób z zagranicy oraz prosząc, aby w tworzonych aktach prawnych nie zapominać o ujęciu instytutów PAN. Dodatkowo prof. Jerzy Duszyński pochwalił działania podejmowane przez GIS, Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Jako kolejny głos zabrał prof. Marcin Gruchała – Przewodniczący Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych, zgłaszając, że częściowe wyłączenie funkcjonowania uczelni będzie dużym problemem dla uczelni medycznych, ponieważ nie można przeprowadzić w nich całego kształcenia tylko i wyłącznie w trybie zdalnym, równocześnie przedstawił różne możliwe warianty zaradzenia takiej sytuacji. Korzystając z okazji, prof. Marcin Gruchała zapytał, czy przy ewentualnym zawieszeniu stacjonarnej działalności uczelni rozważana jest możliwość wyłączenia części studentów z ostatnich lat kierunków medycznych, którzy mogliby być zaangażowani w walkę z epidemią, jednocześnie realizując program kształcenia.

Odnosząc się do wypowiedzi Pana Przewodniczącego KRUM, Pani Minister Anna Budzanowska poprosiła o konkretne propozycje, które mogłyby być procedowane przez resort nauki z Ministerstwem Zdrowia. Po tej wypowiedzi głos przekazany został prof. Waldemarowi Tłokińskiemu – Przewodniczącemu Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, który odniósł się do kwestii powołania szesnastu lokalnych koordynatorów i ich powiązania z sektorem szkół zawodowych.

Pani Minister Anna Budzanowska zapytała obecnych na spotkaniu, czy mają jakieś pytania do Pani Minister Izabeli Kucharskiej.

Przewodniczący KRASP zgłosił kwestię wypracowania przez GIS mechanizmów dotyczących postępowania ze studentami zagranicznymi spoza Unii Europejskiej i podniósł zgłaszany przez uczelnie problem ich leczenia w związku z COVID-19 oraz rejestracji i nadzoru ich zakażeń przez GIS.

Pani Minister Izabela Kucharska odpowiadając, poinformowała, że ustawa o chorobach zakaźnych zawiera zapis, że bez względu na status ubezpieczenia, w przypadku choroby zakaźnej, koszty leczenia chorego pokrywane są z budżetu Ministerstwa Zdrowia oraz przekazała, że zintensyfikowane zostały prace w województwach nad przywróceniem zwiększonej liczby miejsc w izolatoriach tzw. instytucjonalnych dla osób, które nie mogą odbywać kwarantanny w domu. Dodatkowo Pani Minister Kucharska doprecyzowała proces kontaktu osoby spoza UE z publiczną służbą zdrowia w przypadku stwierdzenia zakażenia koronawirusem.

Pani Minister Budzanowska zapytała Panią Minister Kucharską o konieczność tworzenia izolatoriów w obrębie sektora szkolnictwa wyższego, na co otrzymała odpowiedź, że można na uczelniach takie miejsca tworzyć i będą one funkcjonowały równolegle do izolatoriów instytucjonalnych.

Do dyskusji Pań Minister włączył się Pan Dominik Leżański – Przewodniczący Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, prosząc o wypracowanie konkretnych i czytelnych

komunikatów dotyczących domów studentów (czy studenci mają je opuścić, czy są zalecenia powrotu studentów do domów).

Pani Minister Izabela Kucharska przekazała, że GIS nie będzie ingerował w decyzje uczelniane dotyczące akademików. Pan Dominik Leżański zasygnalizował, że potencjalne opróżnianie akademików może spowodować duże przemieszczanie się ludzi, co w obecnej sytuacji nie jest bezpieczne.

Odnosząc się do tej wypowiedzi, Pani Minister Anna Budzanowska przekazała Panu Dominikowi Leżańskiemu, że rozwiązania w tym aspekcie będą wypracowywane w ramach lokalnych koordynacji, ponieważ w poszczególnych regionach sytuacja jest różna.

W kolejnej części dyskusji prof. Jerzy Duszyński – Prezes Polskiej Akademii Nauki przedstawił zebranym kwestie zatrudniania w instytutach PAN naukowców z zagranicy i ich ewentualnego izolowania w przypadku podejrzenia zachorowania na koronawirusa w sytuacji, gdy instytuty nie posiadają swoich akademików i izolatoriów.

W odniesieniu do dyskusji o akademikach, Przewodniczący KRASP – prof. Arkadiusz Mężyk przedstawił zgromadzonym zebrane z KRASP informacje na temat panującej na uczelniach sytuacji epidemicznej. Nawiązując natomiast do wypowiedzi Pana Profesora Waldemara Tłokińskiego dotyczącej koordynacji lokalnej w zakresie działań antykrzysowych i monitorowania sytuacji epidemicznej w szkołach wyższych, Przewodniczący KRASP poinformował, że regionalne konferencje rektorów działają w poprzek wszystkich struktur konferencji różnych rodzajów uczelni i skupiają uczelnie różnych typów. Zapewnił, że są to najlepsze instytucje do zarządzania sprawami kryzysowymi na czas epidemii, ponieważ doskonale orientują się w lokalnej sytuacji epidemicznej.

Jako kolejny głos zabrał Pan Aleksy Borówka – Przewodniczący Krajowej Reprezentacji Doktorantów, zgłaszając trzy kwestie: dokładne precyzowanie przepisów, które dotyczą doktorantów, nieadaptowanie domów asystenta na potrzeby izolatoriów oraz umożliwienie doktorantom dostępu do infrastruktury badawczej.

Dodatkowo Pan Aleksy Borówka zaapelował do Pani Minister Anny Budzanowskiej o dopuszczenie do zdalnego obradowania wszystkich organów czy podmiotów kształcących uczelni. Odnosząc się do powyższej wypowiedzi, Pan Dominik Leżański przekazał informację, że senaty oraz część samorządów studenckich i doktoranckich może obradować zdalnie.

Pani Minister Izabela Kucharska została zapytana przez Panią Minister Annę Budzanowską o to, w jaki sposób będzie traktowana gospodarka i czy zakłady pracy będą funkcjonować. Pani Minister Kucharska poinformowała, że to będzie decyzja rządu oraz poprosiła o zebranie wszystkich poruszanych na spotkaniu kwestii i przekazanie ich do Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego. Pani Minister Anna Budzanowska zadeklarowała, że informacje te zostaną przekazane jeszcze tego samego dnia. Kontynuując swoją wypowiedź,

Pani Minister Budzanowska odniosła się do kwestii pracowników administracyjnych uczelni i ich zdalnej pracy w przypadku potencjalnego zamykania uczelni. Dodatkowo Pani Minister Anna Budzanowska podniosła zagadnienie przebywania pracowników na kwarantannie na podstawie decyzji administracyjnej GIS i ich zwolnienia ze świadczenia pracy z 80% wynagrodzeniem oraz

zapytała Panią Minister Kucharską, czy istnieje możliwość przebywania pracownika na kwarantannie i świadczenia przez niego pracy na podstawie deklaracji, że może świadczyć pracę zdalną i tym samym otrzymywać 100% wynagrodzenia.

Odpowiadając na zadane pytanie, Pani Minister Kucharska poinformowała, że pracownik może świadczyć pracę zdalną, będąc na kwarantannie na podstawie porozumienia z pracodawcą. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku izolacji zakażonego pracownika, kiedy to świadczenie pracy nie jest możliwe. Do dyskusji włączył się Przewodniczący KRASP, prosząc Panią Minister Kucharską o doprecyzowanie pewnych aspektów jej wypowiedzi, w szczególności w kontekście wydanej decyzji administracyjnej GIS i uwarunkowań wynikających z prawa pracy.

Na zakończenie tej części rozmowy, Pani Minister Anna Budzanowska zadeklarowała, że kwestię interpretacji i doprecyzowania tych wątków przejmie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

O głos poprosił prof. Dariusz Surowik – Przewodniczący Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych, opisując zebrany przypadek pracownika pracującego równolegle w uczelni i szpitalu oraz pytając, czy będąc na kwarantannie osoba ta z jednej strony może pracować zdalnie (uczelnia) oraz nie pracować na rzecz szpitala. Pani Minister Izabela Kucharska odpowiedziała, że wg niej jest taka możliwość, na co prof. Dariusz Surowik skierował prośbę o interpretację w tej sprawie, ponieważ ZUS posiada odmienne zdanie w tej materii, co zostało potwierdzone przez Pana Marcina Czaję – Dyrektora Departamentu Szkolnictwa Wyższego.

Pani Minister Anna Budzanowska zaproponowała, aby proces wyjaśniania rozpocząć od interpretacji GIS-u, a następnie będąc w jej posiadaniu, skierować prośbę o interpretację do ZUS-u.

Pani Minister Budzanowska jako kolejną o wypowiedź poprosiła Dyrektora NAWA – Panią dr Grażynę Żebrowską, która przekazała zebrany, że studenci przebywający w Polsce otrzymują stypendia NAWA, a ci, którzy z różnych względów nie mogli przyjechać, ale biorą udział w zdalnym kształceniu – otrzymują je w pomniejszonej kwocie.

Kolejna wypowiedź prof. Dariusza Surowika dotyczyła możliwości zwiększenia procent zajęć zdalnych na kierunkach z obowiązującymi standardami kształcenia, np. pielęgniarstwo, w kontekście problemów publicznych szkół zawodowych z wpuszczaniem studentów z tych kierunków do szpitali nieklinicznych. W tym kontekście wypowiedział się Pan Marcin Czaja informując, że w bieżącym tygodniu powinno zostać podpisane rozporządzenie zmieniające standardy kształcenia na kierunkach medycznych, gdzie ujęta będzie informacja o 20% zdalnych zajęć dla wszystkich kierunków. Pan Dyrektor zasygnalizował także istnienie problemu pewnych specyficznych unormowań dotyczących standardów kształcenia wynikających z dyrektywy Unii Europejskiej z 2005 r., co zostało potwierdzone przez prof. Marcina Gruchałę, który nadmienił, że KRUM może za niedługo wystąpić o zwiększenie limitu zajęć zdalnych do 40% oraz zaapelował o pozostawienie do decyzji rektorów kwestii studentów z ostatnich lat studiów.

O głos poproszony został Pan Dawid Solak – członek zarządu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w odniesieniu do programu ERASMUS, który poinformował, że sytuacja od ostatniego spotkania nie uległa zmianie. Każdorazowo wszelkie decyzje podejmowane są w porozumieniu

z beneficjentami programu. Korzystając z okazji, Pan Dawid Solak przypomniał zebranym o aplikowaniu do 29.10.2020 r. o środki finansowe na Digital Learning w ramach partnerstw strategicznych ERASMUS+.

Prof. Arkadiusz Mężyk poddał pod dyskusję możliwość uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem kształcenia w odniesieniu do obowiązkowych zajęć praktycznych w aspekcie standardów kształcenia na kierunkach regulowanych, natomiast Pan Dyrektor Marcin Czaja i prof. Marcin Gruchała dookreślili uwarunkowania wynikające ze standardów kształcenia na kierunkach medycznych i zagrożenia w przypadku ich niespełnienia.

Pani Minister Izabela Kucharska poinformowała zebranych, że GIS poprosił Ministra Zdrowia, aby umożliwić studentom z ostatnich lat wsparcie w walce z pandemią i zaproponowała, że może w tym obrębie będzie możliwość pomocy uczelniom przy zaliczaniu studentom standardów kształcenia bez narzucania im odgórnych rozwiązań.

Do tej wypowiedzi odniósł się Pan Marcin Czaja informując, że Ministerstwo w rozporządzeniu dot. standardów kształcenia planuje wprowadzić możliwość uznawania praktyk w ramach czynności wykonywanych w systemie ochrony zdrowia, jednakże ustawa nie przewiduje możliwości uznawania efektów kształcenia uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego dla regulowanych zawodów medycznych.

Na koniec dyskusji wypowiedział się prof. Marcin Gruchała, który zasygnalizował, że nie ma możliwości skierowania studentów do walki z epidemią, a ich działania mogą mieć charakter tylko i wyłącznie wolontariatu. Aby takie decyzje mogły być podejmowane – konieczne jest rozporządzenie.

Pani Minister Budzanowska podziękowała wszystkim zebranym za dyskusję i zamknęła spotkanie.